



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



Octombrie 2024

Metodologia de realizare a analizei diagnostic

1. Introducere

Metodologia de realizare a analizei diagnostic are scopul de a detalia pașii, tehnicile și instrumentele necesare pentru evaluarea contextului socio-economic din regiunile Centru și Sud Muntenia, cu un accent pe dezvoltarea întreprinderilor sociale și integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii. Această analiză se desfășoară în cadrul proiectului „Sprijin pentru dezvoltarea de întreprinderi sociale sustenabile”, care face parte dintr-o inițiativă mai amplă de promovare a economiei sociale în România, cofinanțată de Uniunea Europeană prin Fondul Social European Plus (FSE+), conform programului Educație și Ocupare 2021-2027.

Economia socială este recunoscută ca un motor important pentru incluziunea socială și dezvoltarea sustenabilă, oferind soluții pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor vulnerabile, cum ar fi tinerii NEETs, șomerii de lungă durată și persoanele din mediul rural. În acest context, obiectivul principal al metodologiei este să ofere o imagine detaliată a sectorului economiei sociale și să evalueze impactul acestuia asupra grupurilor vulnerabile, identificând în același timp provocările și oportunitățile specifice celor două regiuni vizate.

2. Obiective

Obiectivele metodologiei de realizare a analizei diagnostic sunt esențiale pentru a obține o înțelegere cuprinzătoare a stării economiei sociale în regiunile Centru și Sud Muntenia, în vederea identificării soluțiilor pentru integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii și dezvoltarea de întreprinderi sociale sustenabile. Aceste obiective sunt aliniate cu analiza diagnostic efectuată, care subliniază necesitatea de a aborda provocările economice și sociale din aceste regiuni.

2.1. Identificarea indicatorilor socio-economici relevanți

Primul obiectiv este să identificăm și să selectăm indicatorii socio-economici relevanți care stau la baza analizei diagnostic. Acești indicatori vor reflecta starea economiei sociale și vor oferi informații esențiale privind situația grupurilor vulnerabile și integrarea lor pe piața muncii. Printre acești indicatori, se numără:



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



- Rata șomajului – în special în rândul tinerilor NEETs și a șomerilor de lungă durată.
- Rata sărăciei și excluziunii sociale – conform datelor EUROSTAT și INS, care indică un grad ridicat de vulnerabilitate în rândul anumitor categorii de populație.
- Numărul întreprinderilor sociale active și contribuția lor la angajarea persoanelor vulnerabile.
- Distribuția demografică – inclusiv migrația și îmbătrânirea populației, care afectează oportunitățile de angajare.

Acest obiectiv are la bază analiza detaliată realizată în documentele furnizate, care arată disparitățile socio-economice din regiunile Centru și Sud Muntenia și subliniază importanța acestor indicatori pentru a evalua eficacitatea economiei sociale.

2.2. Stabilirea modalităților de colectare a datelor

Colectarea datelor va fi realizată exclusiv prin utilizarea surselor statistice oficiale și a datelor secundare disponibile, fără a implica interviuri sau chestionare directe. Metodologia propune următoarele etape esențiale pentru obținerea informațiilor relevante:

Faza inițială. Aceasta se va baza pe date colectate de la instituții precum Institutul Național de Statistică (INS), Eurostat, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și alte surse oficiale naționale și europene. Datele colectate vor include informații despre ratele de angajare, structura demografică a regiunilor, gradul de sărăcie și excluziune socială, și caracteristicile întreprinderilor sociale existente în regiunile Centru și Sud Muntenia. De asemenea, se va analiza distribuția geografică a întreprinderilor sociale și contribuția acestora la angajarea persoanelor vulnerabile.

Faza secundară. Aceasta va presupune analiza și interpretarea datelor secundare, precum rapoarte publicate de Barometrul Economiei Sociale, Social Enterprises and their ecosystems in Europe și alte studii disponibile despre economia socială din România. Informațiile extrase vor fi utilizate pentru a evalua provocările și oportunitățile existente în sectorul economiei sociale, fără a implica colectarea de date primare prin interviuri sau chestionare.



Această abordare este esențială pentru a asigura că analiza se bazează pe surse solide și verificate, contribuind la formularea unor măsuri și politici eficiente, adaptate nevoilor regiunilor vizate.

3. Definirea proceselor și etapelor pentru realizarea analizei

Metodologia de realizare a analizei diagnostic include un proces riguros și structurat, conceput pentru a evalua în detaliu situația economiei sociale din regiunile Centru și Sud Muntenia. Acest proces este împărțit în etape esențiale, care se bazează pe surse secundare de date, fără implicarea interviurilor și chestionarelor directe, și urmărește să asigure o evaluare obiectivă și relevantă a sectorului economiei sociale. Etapele sunt descrise după cum urmează:

3.1. Colectarea și analiza datelor preliminare

Această etapă presupune centralizarea și analiza datelor provenite din surse statistice oficiale și din documentele relevante, cum ar fi rapoartele Institutului Național de Statistică (INS), Eurostat, Barometrul Economiei Sociale și alte studii publicate despre economia socială din România. Colectarea acestor date va permite crearea unui cadru comparativ pentru regiunile Centru și Sud Muntenia, oferind o bază solidă pentru evaluarea impactului economiei sociale asupra pieței muncii și grupurilor vulnerabile.

Se vor analiza aspecte esențiale precum:

- Rata șomajului și angajarea grupurilor vulnerabile, inclusiv tineri NEETs, șomeri de lungă durată și persoane din mediul rural.
- Evoluția și distribuția întreprinderilor sociale în regiunile vizate.
- Discrepanțele socio-economice între mediul rural și urban în ceea ce privește integrarea pe piața muncii.

3.2. Analiza comparativă a datelor regionale

După colectarea datelor preliminare, se va realiza o analiză comparativă între regiunile Centru și Sud Muntenia, cu scopul de a identifica diferențele majore în ceea ce privește dezvoltarea economiei sociale și impactul asupra pieței muncii. Această analiză va evidenția discrepanțele regionale, cum ar fi numărul redus de întreprinderi sociale active în anumite județe (ex. Covasna, Harghita, Teleorman), și va sublinia problemele majore întâmpinate de grupurile vulnerabile în accesul la locuri de muncă.



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



Analiza va pune accent pe identificarea barierelor de natură legislativă, financiară și administrativă care împiedică dezvoltarea sectorului de economie socială, bazându-se pe informațiile extrase din studii precum Barometrul Economiei Sociale.

3.3. Interpretarea rezultatelor

Interpretarea rezultatelor va urmări să ofere o imagine clară și detaliată asupra stării actuale a economiei sociale în regiunile studiate. Se va pune accent pe:

- Rolul economiei sociale în reducerea sărăciei și excluziunii sociale.
- Gradul de implicare a întreprinderilor sociale în angajarea grupurilor vulnerabile, raportat la media europeană și la alte regiuni din România.
- Impactul diferitelor politici și măsuri naționale și europene asupra dezvoltării întreprinderilor sociale și susținerii antreprenoriatului social.

Această interpretare va servi ca bază pentru înțelegerea profundă a provocărilor cu care se confruntă sectorul de economie socială, în special în ceea ce privește diferențele regionale și obstacolele structurale.

3.4. Formularea recomandărilor

Pe baza analizei detaliate și a interpretării rezultatelor, se vor formula recomandări clare și fezabile pentru îmbunătățirea politicilor publice și a sprijinului acordat sectorului economiei sociale. Aceste recomandări vor viza:

- Îmbunătățirea accesului la finanțare pentru întreprinderile sociale, cu accent pe facilitarea accesului la fonduri europene și granturi naționale.
- Promovarea unui cadru legislativ și fiscal mai flexibil și favorabil dezvoltării întreprinderilor sociale, în special în regiunile defavorizate.
- Crearea unor programe de sprijin dedicate întreprinderilor sociale care angajează persoane vulnerabile, pentru a stimula incluziunea socială și dezvoltarea economică locală.

Aceste recomandări vor fi aliniate cu prioritățile strategice naționale și europene, cum ar fi Planul european de acțiune pentru economia socială și Strategia Națională pentru Incluziune Socială și Reducerea Sărăciei 2022-2027



**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**



4. Evaluarea impactului economiei sociale asupra pieței muncii și a grupurilor vulnerabile.

Evaluarea impactului economiei sociale asupra pieței muncii și grupurilor vulnerabile este un element central al metodologiei de realizare a analizei diagnostic, având scopul de a măsura contribuția întreprinderilor sociale la reducerea șomajului și incluziunea socială în regiunile Centru și Sud Muntenia. Această evaluare se bazează pe analiza datelor secundare, colectate din surse statistice oficiale și studii relevante, și urmărește să identifice efectele economiei sociale asupra angajării grupurilor vulnerabile, cum ar fi tinerii NEETs, șomerii de lungă durată și persoanele din mediul rural.

4.1. Rolul economiei sociale în creșterea ocupării forței de muncă

Economia socială are un potențial major în crearea de oportunități de angajare pentru persoanele aflate în situații de vulnerabilitate. Prin întreprinderile sociale de inserție și alte forme de antreprenoriat social, acest sector contribuie la reducerea șomajului în rândul grupurilor care întâmpină dificultăți majore în găsirea unui loc de muncă.

Conform datelor furnizate de INS, Eurostat și Barometrul Economiei Sociale 2023, există o creștere în numărul de întreprinderi sociale la nivel național, însă impactul acestora asupra angajării grupurilor vulnerabile este încă limitat. În regiunile Centru și Sud Muntenia, unde rata șomajului este ridicată, mai ales în rândul tinerilor și al persoanelor din mediul rural, întreprinderile sociale au potențialul de a deveni un factor important pentru reducerea excluziunii de pe piața muncii.

4.2. Impactul economiei sociale asupra incluziunii sociale

Un aspect esențial al economiei sociale este rolul său în promovarea incluziunii sociale. Întreprinderile sociale nu doar că oferă locuri de muncă, dar creează și oportunități pentru integrarea persoanelor din grupuri vulnerabile, care altfel ar fi excluse de pe piața muncii tradiționale. Acest lucru este evidențiat de rapoartele și studiile naționale, care arată că întreprinderile sociale contribuie la creșterea incluziunii sociale, prin angajarea acestor persoane și prin oferirea de servicii care sprijină integrarea lor pe termen lung.

În regiunile Centru și Sud Muntenia, analiza comparativă a datelor relevă faptul că există disparități semnificative în ceea ce privește integrarea grupurilor vulnerabile în câmpul muncii. De exemplu, județele precum Teleorman și Călărași au un număr scăzut de întreprinderi sociale active, ceea ce limitează semnificativ accesul



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



persoanelor vulnerabile la oportunități economice. Această situație contribuie la menținerea nivelurilor ridicate de sărăcie și excluziune socială.

4.3. Evaluarea impactului asupra pieței muncii

În ceea ce privește piața muncii, întreprinderile sociale au o contribuție importantă în crearea de locuri de muncă, în special pentru persoanele care se confruntă cu dificultăți în accesarea acestora. Analiza datelor arată că deși numărul întreprinderilor sociale este în creștere, capacitatea lor de a absorbi forță de muncă din rândul grupurilor vulnerabile rămâne sub media europeană. În județele cu o prezență redusă a întreprinderilor sociale, cum ar fi Covasna, Harghita și Ialomița, acest fenomen este și mai accentuat, ceea ce subliniază necesitatea unor intervenții specifice pentru stimularea dezvoltării acestor întreprinderi în zonele defavorizate.

4.4. Obstacole și oportunități în dezvoltarea economiei sociale

În evaluarea impactului economiei sociale, este important să se identifice și să se înțeleagă barierele care împiedică dezvoltarea acesteia și angajarea eficientă a grupurilor vulnerabile. Obstacolele identificate includ un cadru legislativ fragmentat, accesul limitat la finanțare și proceduri administrative complexe. Aceste probleme au fost evidențiate în mai multe studii, inclusiv Barometrul Economiei Sociale 2023 și Social Enterprises and their Ecosystems in Europe, care subliniază necesitatea unor reforme legislative și a unor măsuri de sprijin suplimentare pentru întreprinderile sociale din România.

Cu toate acestea, există și oportunități semnificative, în special prin accesarea fondurilor europene destinate economiei sociale și prin promovarea digitalizării și sustenabilității în sectorul întreprinderilor sociale. Barometrul 2023 subliniază că adoptarea tehnologiilor digitale și a economiei circulare poate contribui la dezvoltarea întreprinderilor sociale și la crearea de locuri de muncă pentru persoanele vulnerabile, în special în regiunile mai puțin dezvoltate.

4.5. Recomandări pentru creșterea impactului economiei sociale

Pe baza evaluării impactului economiei sociale asupra pieței muncii și a grupurilor vulnerabile, se pot formula următoarele recomandări pentru îmbunătățirea eficacității acestui sector:



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



- Îmbunătățirea accesului la finanțare: Crearea unor mecanisme financiare mai accesibile pentru întreprinderile sociale, care să includă granturi și credite avantajoase pentru întreprinderile care angajează persoane vulnerabile.
- Simplificarea cadrului legislativ și administrativ: Revizuirea legislației pentru a simplifica procedurile de certificare și funcționare a întreprinderilor sociale, facilitând astfel accesul acestora la resurse și sprijin.
- Dezvoltarea unor programe de sprijin regional: Implementarea unor programe regionale care să ofere suport specializat pentru întreprinderile sociale din județele defavorizate, contribuind astfel la reducerea discrepanțelor economice și sociale dintre regiunile mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate.

Aceste recomandări sunt esențiale pentru a asigura că economia socială poate juca un rol semnificativ în creșterea incluziunii sociale și reducerea șomajului în regiunile Centru și Sud Muntenia

Concluziile metodologiei de realizare a analizei diagnostic sunt fundamentate pe o abordare riguroasă și sistematică a evaluării economiei sociale în regiunile Centru și Sud Muntenia. Prin implementarea acestei metodologii, se urmărește obținerea unei imagini clare și detaliate asupra contextului socio-economic din aceste regiuni, evidențiind provocările și oportunitățile care stau la baza dezvoltării întreprinderilor sociale și a integrării grupurilor vulnerabile pe piața muncii.

Regiunile Centru și Sud Muntenia prezintă disparități semnificative atât în ceea ce privește dezvoltarea economică, cât și incluziunea socială. Deși economia socială este recunoscută ca un motor pentru reducerea sărăciei și a excluziunii sociale, numărul întreprinderilor sociale active rămâne scăzut, mai ales în județele defavorizate precum Covasna, Harghita, Teleorman și Ialomița. Aceste regiuni se confruntă cu rate ridicate ale șomajului și cu acces limitat la resurse financiare și oportunități economice pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi tinerii NEETs, șomerii de lungă durată și persoanele din mediul rural.

În acest context, economia socială este văzută ca un pilon esențial pentru integrarea acestor persoane pe piața muncii și pentru combaterea inegalităților regionale. Analiza diagnostic oferă o bază solidă pentru înțelegerea rolului economiei sociale în aceste regiuni și pentru identificarea celor mai eficiente măsuri de sprijin.

Una dintre principalele concluzii ale metodologiei de realizare a analizei diagnostic este că, deși există progrese în dezvoltarea economiei sociale la nivel național, sectorul nu a atins încă potențialul său maxim în regiunile Centru și Sud Muntenia. Aceasta



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



se datorează în principal obstacolelor legislative și administrative, lipsei accesului la finanțare și distribuției inegale a întreprinderilor sociale în județele analizate.

Analiza a evidențiat că, deși numărul întreprinderilor sociale a crescut la nivel național, capacitatea acestora de a integra pe piața muncii un număr semnificativ de persoane vulnerabile rămâne sub media europeană. În plus, există o disparitate considerabilă între mediul urban și cel rural în ceea ce privește accesul la oportunități economice și resurse pentru dezvoltarea întreprinderilor sociale. Județele cu o prezență redusă a întreprinderilor sociale, precum Teleorman, Harghita și Călărași, necesită intervenții specifice pentru stimularea dezvoltării economiei sociale și crearea de locuri de muncă destinate persoanelor vulnerabile.

Un alt aspect important relevat de analiză este contribuția economiei sociale la reducerea sărăciei și excluziunii sociale. Întreprinderile sociale joacă un rol crucial în oferirea de locuri de muncă pentru persoanele vulnerabile, promovând astfel incluziunea socială. Cu toate acestea, integrarea grupurilor vulnerabile în câmpul muncii este limitată de accesul insuficient la finanțare și de barierele administrative și legislative.

Conform datelor extrase din Barometrul Economiei Sociale 2023, doar aproximativ 10% din forța de muncă din întreprinderile sociale din România provine din rândul grupurilor vulnerabile, un procent sub media europeană. În regiunile Centru și Sud Muntenia, acest procent este și mai scăzut, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri suplimentare de sprijin pentru creșterea participării acestor persoane pe piața muncii.

Metodologia a evidențiat nevoia de intervenții specifice pentru a sprijini dezvoltarea întreprinderilor sociale, în special în regiunile defavorizate. Obstacolele majore identificate includ cadrul fiscal și legislativ fragmentat, accesul limitat la finanțare și procedurile birocratice greoaie. Aceste bariere împiedică crearea unui sector puternic de întreprinderi sociale care să contribuie la integrarea grupurilor vulnerabile pe piața muncii și la reducerea disparităților regionale.

Pe lângă obstacole, au fost identificate și oportunități importante, în special în contextul tranziției digitale și economiei circulare. Barometrul 2023 a subliniat că adoptarea tehnologiilor digitale poate crește eficiența întreprinderilor sociale și poate crea noi oportunități de angajare pentru persoanele vulnerabile.



Cofinanțat de
Uniunea Europeană



Pe baza concluziilor analizelor realizate, se recomandă următoarele măsuri pentru sprijinirea dezvoltării economiei sociale și îmbunătățirea integrării grupurilor vulnerabile pe piața muncii:

- Crearea unor programe regionale de sprijin. Programele regionale dedicate întreprinderilor sociale trebuie să fie concepute astfel încât să răspundă nevoilor specifice ale județelor defavorizate. Aceste programe ar trebui să ofere sprijin financiar și non-financiar, inclusiv consiliere și mentorat pentru întreprinderile sociale care doresc să angajeze persoane vulnerabile.
- Simplificarea cadrului legislativ și fiscal. Este necesară simplificarea legislației privind întreprinderile sociale, în special a procedurilor de obținere a certificatelor și accesului la facilități fiscale, pentru a facilita crearea și dezvoltarea întreprinderilor sociale în regiunile mai puțin dezvoltate.
- Facilitarea accesului la finanțare. Măsurile de sprijin trebuie să includă granturi și credite avantajoase pentru întreprinderile sociale, în special pentru cele care au ca obiectiv angajarea grupurilor vulnerabile. Accesul la finanțare este esențial pentru dezvoltarea acestui sector, în special în județele unde economia socială este subdezvoltată.

În concluzie, metodologia de realizare a analizei diagnostic oferă un cadru clar și structurat pentru evaluarea economiei sociale și identificarea soluțiilor necesare pentru dezvoltarea acestui sector în regiunile Centru și Sud Muntenia. Prin centralizarea datelor statistice și analiza comparativă a provocărilor și oportunităților, metodologia sprijină formularea unor măsuri concrete pentru îmbunătățirea accesului la resurse și reducerea inegalităților economice și sociale în aceste regiuni.

Economia socială are potențialul de a deveni un factor decisiv în creșterea incluziunii sociale și reducerea sărăciei, dar pentru a valorifica pe deplin acest potențial, este necesar ca autoritățile publice și private să colaboreze pentru a elimina barierele existente și a stimula dezvoltarea întreprinderilor sociale. Prin implementarea măsurilor recomandate, economia socială poate contribui semnificativ la dezvoltarea durabilă a regiunilor Centru și Sud Muntenia și la crearea unor oportunități economice pentru grupurile vulnerabile.